

KEIZERIN

(Die Kaiserin)

KEIZERIN

(Die Kaiserin)

GIGI GRIFFIS

Vertaald door Irene Paridaans

ISBN 978-90-225-9735-4
ISBN 978-94-023-2005-3 (e-book)
ISBN 978-90-528-6552-2 (audio)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Empress*

Omslagontwerp: Evan Gaffney

Omslagbeeld: © Thomas Schenk

Illustraties binnenwerk: © val_iva / Adobe Stock (vogel), © channarongsds /
Adobe Stock (mes), © OlgaKorneeva / Adobe Stock (bloem)

Zetwerk: Mat-Zet bv, Huizen

THE EMPRESS © /™ Netflix 2022. Used with permission.

© 2022 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Inspired by the Netflix series *The Empress*

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor mijn zussen, bloedverwant of gekozen:
RJ, Natalia, Sarah en David*

*Op de wilde golven van de Noordzee
Mijn geliefde
Daar strek jij je uit
Ik heb je stukje bij beetje tot me genomen
Bedekt met zout en schuim*

– Uit het dagboek van hertogin Elisabeth in Beieren

1853

DEEL I

I

ELISABETHS MOEDER WAS EEN EN AL PANIEK EN RAZERNIJ, een wervelstorm van rokken en schnaps stampte door het huis alsof ze de doden wakker wilde maken.

‘Sisi!’

Elisabeth had een hekel aan dat koosnaampje en dat wist haar moeder. Ze vond het een kindernaam, en voor haar moeder was het een excuus om haar als zodanig te behandelen.

‘Sisi, waar zit je?’ Moeders stem kwam steeds dichterbij.

Elisabeth verstopte zich achter een statig hemelsblauw gordijn dat helemaal tot op de vloer reikte. Het gordijn paste bij het diepe blauw van de pluchen stoelen in de zitkamer, die op hun beurt pasten bij het walnootbruin van de houten vloer, en het geheel paste weer precies bij de dure smaak van haar moeder. In de rest van het huis was het al niet anders: babyblauwe bogen en gewelven, bedlinnen in de kleur van edelstenen, warme houten vloeren bedekt met kleden, alles met slingerende bloempatronen of wijnranken.

Spatz, Elisabeths acht jaar oude zusje, glipte samenzweerderig naast haar achter het gordijn. Elisabeth keek naar de grote ogen van haar zusje, fronste haar wenkbrauwen en drukte haar wijsvin-

ger tegen haar lippen. Maar eigenlijk was dat niet nodig, Spatz kende het spelletje verstoppen-voor-moeder maar al te goed. Ze kenden het allemaal. Alleen Helene was de laatste tijd opeens erg serieus geworden en speelde niet meer mee.

Bij die gedachte sloot Elisabeth onwillekeurig even haar ogen. Haar zus had gisteren nog gemopperd dat het tijd werd dat ze zich volwassen ging gedragen. Elisabeth was niet in staat geweest haar teleurstelling te verbergen. 'Je lijkt onze gouvernante wel,' had ze eruit geflapt. Voor straf had Helene al een halve dag niets meer tegen haar gezegd.

'Si-si!' gilde moeder weer. Ze sprak beide lettergrepen afzonderlijk uit, alsof ze Elisabeth daarmee uit haar schuilplaats kon lokken.

Elisabeth wist dat haar moeder iets met haar haar wilde doen. Ze zag de komende twee uur van haar leven al voor zich: zit stil, Sisi! Niet friemelen Sisi! Laten we je hoofd alle kanten op rukken en het vol steken met spelden, Sisi! Ook al deed ze precies wat haar moeder van haar wilde, het was nooit goed. Elke ademhaling was een friemel. Elke zucht een klacht. De laatste keer dat er een hertog met een huwelijksaanzoek op bezoek was gekomen had Elisabeth haar best gedaan, écht haar best gedaan, maar het eindigde altijd hetzelfde: haar moeder was boos en de hertog was verdwenen.

Vandaag verstopte ze zich liever.

Elisabeth wreef met haar duim over de dikke, zijdeachtige stof van de gordijnen. Door het open raam achter haar waaide een zacht briesje dat de haartjes in haar nek overeind zette. Alle drie de meisjes waren talloze keren door dat raam naar buiten geklauterd als ze verstopperij aan het spelen waren, of als ze snel wilden ontsnappen. Maar nu Helene haar gevoel voor avontuur was verloren zou ze vast niet langer langs het latwerk naar beneden willen klauteren, het gras in, zeker niet nu ze was voorbestemd met de keizer te trouwen.

Het was nog erger, besefte Elisabeth: Helene zou niet alleen saai en afstandelijk zijn, ze zou wég zijn. Trouwen met de keizer betekende verhuizen naar Wenen, en Elisabeth achterlaten met...

‘Waar zit je?’ Dit keer werd haar moeders vraag gevolgd door een bijna dierlijk geluid, zo eng en zo dichtbij dat Elisabeth zich rot schrok en Spatz een hand voor haar mond sloeg om een gielchel te onderdrukken. Moeder was de kamer in gelopen zonder dat zij het hadden gehoord, een prestatie van formaat gezien haar zware tred.

Elisabeth herstelde zich en knipoogde naar haar zusje.

‘In hemelsnaam, Sisi. De hertog kan elk moment hier zijn!’

De hertog. Moeders enige hoop voor Elisabeths toekomst, en een van de hoogdravendste mannen die er bestonden. Moeder hoopte dat hij vandaag een aanzoek zou doen, Elisabeth hoopte dat hij onderweg van zijn paard zou vallen.

Een tweede paar voetstappen kwam snel dichterbij. Ongetwijfeld een dienstmeisje, Helene was te deftig om nog te rennen.

‘Is ze nog niet eens gekleed? Hoe bestaat het!’

Elisabeth rolde met haar ogen. ‘Elk moment’ was overdreven. De hertog werd pas over een paar uur verwacht. Ze grijnsde naar Spatz en trok een wenkbrauw op. Ze waren allebei nog niet aangekleed. Ze liepen nog in hun witte nachthemd, op blote voeten en met ongekamde haren.

Voorzichtig gluurden de zusjes om het gordijn. Het dienstmeisje hield Elisabeths jurk in haar armen, een prachtige jurk vol ruches en linten, met een zeer strak lijfje en zo veel stijfjel erin dat het wel leek of hij ook zonder haar kon blijven staan. Misschien was dat wel de oplossing voor alle ellende: die jurk kon haar plaats wel innemen. Ze betwijfelde of de hertog wel zou opmerken dat er geen echte vrouw in zat. Misschien vond hij het zelfs wel een verbetering.

Moeder greep dramatisch met twee handen haar zij beet en

leunde zwaar op het arme dienstmeisje dat alle zeilen bij moest zetten om haar en de zelfstandige jurk te ondersteunen.

Ondanks haar zenuwen zag moeder er zoals gewoonlijk perfect uit; ze droeg een donkergroene jurk met een diepe halslijn en pofmouwen. Een kettinkje met bloemmotief accentueerde haar delicate hals en haar prachtige botstructuur. Haar haar was honingblond en ze had fijne gelaatstrekken, een schril contrast met de donkere lokken en guitige gezichtjes van Elisabeth en Spatz. Helene had echter haar moeders fraaie uiterlijk en elegante manieren geërfd, en ze had zich nu ook het bijbehorende fatsoen aangemeten.

Elisabeth en Spatz doken weer terug achter het gordijn, bang dat moeder hen elk moment zou kunnen betrappen. Toen de vrouwen hun gesprek in een andere kamer voortzetten draaide Elisabeth zich naar Spatz en klauwde overdreven met haar handen in haar zij. 'Ik bloed helemaal dóód vanbinnen, en dat allemaal vanwege dat kind! Breng me wat schnaps!'

Spatz giechelde en sloeg een hand voor haar mond.

Een eindje verderop klonk nog steeds de schrille stem van moeder, dit keer had ze het tegen Helene, die waarschijnlijk de pech had net op dat moment haar kamer uit te komen en de hal in te lopen. 'Het mag nu niet meer mislopen, niet wéér, niet op het laatste moment!'

Dat was nu juist het probleem, de hertog was vanaf het eerste moment al mis, vanaf het moment dat hij voor de eerste keer over de drempel was gestapt wilde Sisi niets van hem weten. Maar hoe vriendelijk Elisabeth dat ook kenbaar had gemaakt, niemand wilde naar haar luisteren.

Spatz keek nieuwsgierig naar haar oudere zus. 'Moeder zegt dat hij je ten huwelijk wil vragen.'

Elisabeth boog zich samenzweerderig naar haar zusje. 'Nou, hij kan vragen wat hij wil, maar ik hoef hem niet.'

Ze glimlachte wrang en kroelde door Spatz' warrige bruine

haar. Spatz leek op Elisabeth toen zij die leeftijd had: adelaarsneus, bleke huid, en van ondeugd gloeiende wangen. Het enige verschil waren de ogen: die van Elisabeth waren mysterieus blauwgroen, die van Spatz als het vloeibare bruin van bosgrond na een regenbui.

‘Waarom niet?’

Elisabeth gaf haar zusje een stomp. ‘Heb je gezien hoe hij zich kleedt?’ fluisterde ze verontwaardigd.

Bij hun eerste ontmoeting, tijdens een zeer ongemakkelijk diner, droeg de hertog zo’n dikke kraag dat hij eruitzag als een kerstkalkoen. Het ergste was natuurlijk dat hij maar door bleef zaniken over zichzelf en opeens onder tafel heel bezitterig een hand op Elisabeths knie had gelegd. Maar dat hoefde Spatz niet te weten, de jongste hertogin zou zich alleen maar dat kostuum herinneren.

Spatz rolde met haar ogen toen ze eraan terugdacht.

Elisabeth veegde een haarlok uit haar zusjes gezicht en zei toen serieus: ‘Ik houd niet van hem, en ik wil mijn eigen beslissingen nemen.’

Spatz knikte ernstig, maar voordat ze nog een vraag kon stellen hoorden ze door het open raam het geratel van een naderende koets over de oprit. Elisabeth zette grote ogen op. Ze dacht dat het ‘elk moment’ van haar moeder sterk overdreven was geweest. Zoals gewoonlijk. Maar daar was de hertog al, hij was net uitgestapt. Door de takken van de bomen tussen het raam en de oprit zag ze hem dichterbij komen. Haar zogenaamde geliefde: zijn bleke huid, zijn krulsnor en de belachelijk zelfingenomen uitdrukking op zijn gezicht onder de grootste pluimhoed die ze ooit had gezien. Ze keek hem na tot hij om de hoek van het huis verdween.

Elisabeth keerde zich van het raam af, nam het gezicht van haar zusje in haar beide handen en keek haar diep in haar vragende ogen. ‘Ik wil een man die mijn ziel vervult. Snap je dat?’

Spatz knikte en schudde toen giechelend haar hoofd.

‘Dat is wat ik ook voor jou wil. Ooit.’ Elisabeth gaf haar zusje een kus op haar voorhoofd. Spatz’ huid voelde warm en droog aan en rook naar de honing en de thee waarvan hun zeep was gemaakt.

‘Sisi!’ Moeders stem klonk nu weer heel dichtbij. Té dichtbij.

Voordat moeder haar kon vinden en haar het noodlot tegemoet kon sturen, tilde Elisabeth haar nachthemd op, klom over de vensterbank en sprong in het bedauwde gras.

Toen ze om de hoek van het huis verdween hoorde ze nog steeds haar moeders stem. ‘Waar zit ze?’

En Spatz, die lieve, lieve Spatz antwoordde serieus: ‘Ze zei dat ze een man wilde die haar ziel vervult.’

Ja, kleine zus. Elisabeth wilde echte liefde, en anders niets. Dat was de grens die ze had getrokken en ze was niet bereid daaroverheen te stappen.

2

FRANZ VOND ALLES AAN SCHERMEN GEWELDIG: DE KOUDE lucht in zijn keel, zijn schouders gespannen als een boogpees, de zoete geur van nat gras en de manier waarop de wereld om hem heen kleiner en kleiner werd, totdat er niets meer overbleef dan focus. Beweging en tegenbeweging. Dit was het enige moment waarop hij zich op zijn plaats voelde in de wereld, volkomen zeker van zichzelf. Het enige moment waarop hem niet werd gevraagd na te denken over een alliantie, een edelman of een mooi meisje dat geschikt zou zijn als keizerin. Iedereen wilde altijd iets van hem, en Franz was uitgeput.

Als hij schermde kon hij dat allemaal vergeten, dan kon hij, voor eventjes, gewoon Franz zijn. Niet de keizer. Niet een Habsburger. Niet een bron van financiering, steun of nageslacht. Gewoon een man met een zwaard die zijn slimheid en zijn vaardigheden kon tonen tegen de achtergrond van een paleistuin: hoge struiken en hagelwitte grindpaden. Alleen, op zijn tegenstander na en Theo, zijn persoonlijke lijfknecht, die langs de kant stond.

‘Aha!’ Zijn tegenstander slaakte een triomfantelijke kreet en

doek in een opening die Franz hem had geboden. Maar zoals gewoonlijk deed Franz dat expres. Hij ontweek de stoot en bereidde de genadeklap voor.

‘Jij ook aha!’ riep hij, ervan overtuigd dat hij zijn tegenstander bijna op de knieën had.

Maar nee. Zijn tegenstander blokkeerde met groot gemak zijn stoot en viel vol overtuiging aan. ‘Had je wat?’ klonk de vertrouwde stem van achter het masker van de andere man. ‘Je kunt niet alles winnen, toch?’

Franz verstijfde even van verrassing en irritatie. Hij dacht dat hij met de schermleeraar oefende. Sinds Franz hem had gevraagd de beleefdheden achterwege te laten werd er tijdens deze vreedzame partijtjes nauwelijks gesproken. Maar dit was niet het lage, rustige stemgeluid van de schermleeraar. De stem klonk te hoog en te scherp. Zo scherp dat hij maar van één persoon kon zijn: Franz’ jongere broer Maxi.

Maar sinds wanneer was Maxi terug in het paleis? De minst betrouwbare Habsburger was al maanden weg om Joost mocht weten wat met Joost mocht weten wie te doen. Franz had hem op een verkennende missie naar Italië gestuurd, maar zoals gewoonlijk had Maxi niets van zich laten horen, dus of hij daar echt was geweest was maar de vraag.

Franz klemde zijn kaken op elkaar. Echt iets voor Maxi om hem op het enige moment waarop hij zichzelf kon zijn te grazen te nemen. Hij kon het gewoon niet laten. En uitgerekend vandaag, nu hij zijn ontspanning meer dan ooit nodig had.

Hij stapte nerveus heen en weer en haalde uit, het leek wel of zijn voeten vanzelf bewogen. Maxi zou onverdraaglijk zijn als hij won. Opeens was winnen belangrijker dan mooi spel.

De zwaarden sloegen klinkend tegen elkaar en hielden de broers in een ingewikkelde dans gevangen: twee stappen vooruit, terug, terug, naar voren en weer terug. Franz viel aan en bijna struikelde hij. En opeens...

Hij had hem. Hij drukte zijn floret tegen Maxi's hart, de stompe punt drukte de stof van het schermvest van zijn broer een stukje in.

'Touché.' Franz deed hijgend een stap terug en zette zijn masker af.

Maxi liet zijn schouders zakken, gooide zijn masker in het gras en haalde nonchalant een hand door zijn stroblonde haar. Hij leek onaangedaan en Franz wilde dat hij er zelf zo zorgeloos uit kon zien. Als hij zijn broer niet beter zou kennen zou hij kunnen denken dat Maxi het niet erg vond om te verliezen. Maar Maxi vond het altijd erg. Ze vonden het allebei erg. Competitie zat jonge mannen in het bloed. Dat was de mening van hun moeder en zo had ze hen opgevoed. En nu konden ze beiden niet meer tegen hun verlies.

'Je hebt lekker getraind, broertje.' Maxi lachte maar zijn ogen lachten niet mee. 'Ik kan merken dat de geruchten over je teloorgang overdreven waren.'

'Wel prettig om te zien dat je vanwege die geruchten over mijn gezondheid een paar maanden geleden halsoverkop naar huis bent gekomen.' Er zat een scherp randje aan zijn stem. Franz wist dat hij zich niet meer moest laten kwetsen door Maxi en diens onbetrouwbaarheid. Maar hij was wel degelijk gekwetst. Toen hij op zijn sterfbed lag, was zijn broer niet komen opdagen.

Maxi maakte een verontschuldiging gebaar. 'Ik werd helaas opgehouden, en bovendien ben je als een feniks uit de as verrezzen, zoals ik al dacht.'

Dat was waar. De dokters stonden te kijken van de snelheid waarmee Franz opknapte. Ondanks een messteek in zijn hals was hij uit bed gekomen, en voordat de dokters het in de gaten hadden was hij weer gaan wandelen, trainen en regeren.

De waarheid is dat hij wel móést. Als hij niet uit bed was gekomen, zou hij zijn ingestort. De huid van zijn hals was weer genezen, maar de tranen in zijn hoofd nog niet. Een bepaald geluid,

een geur, een bepaalde lichtinval, alles kon hem regelrecht terugvoeren naar de hel. Elke dag voelde hij het lemmet weer door zijn huid snijden, voelde hij het leven uit zijn lichaam wegvloeien en voelde hij de haat achter deze handeling. In beweging zijn en alles in de hand houden was het enige redmiddel.

Franz liet zijn schouders rollen en schudde met zijn hoofd om de nare gedachten te verjagen. Juist vandaag kon hij het zich niet veroorloven na te denken. Hij hoopte maar dat het leek alsof hij zijn spieren uittrekte, Maxi mocht geen spoortje zwakheid bij hem bespeuren.

‘Majesteit, het is tijd.’

Franz keerde zich naar Theo, die gedurende de afgelopen maanden ook zijn vertrouweling was geworden. De enige persoon in het paleis die zijn geheimen kende en die om zijn grapjes lachte. Ze wisselden nu slechts een kort knikje uit, maar zelfs dat gaf hem het gevoel dat hij gesteund werd. Hij had geen idee hoe hij al die maanden zonder Theo door had moeten komen.

Franz liet zijn blik langs Maxi in de richting van het paleis dwalen. In het vroege ochtendlicht lag er een gouden gloed over de witte gevel, en het dak kreeg een groene glinstering. Een prachtige buitenkant die de koude en strenge binnenkant verborgen hield. Hij balde zijn vuist.

Maxi keek hem onderzoekend aan en dus schudde Franz nog maar eens met zijn schouders en probeerde te glimlachen. Het voelde vreemd, zijn gezicht was het lachen verleerd.

Maxi raapte zijn masker op en liep achter Theo aan de heuvel op, langzaam en met tegenzin gevolgd door Franz. Als hij naar binnen moest begon zijn hart sneller te kloppen, alle alarmbellen gingen af. Hij liet zijn vingertoppen over de zijdezachte blaadjes van een roos glijden en prentte zichzelf in waar hij was.

Je bent niet stervende, Franz. Je bent niet in gevaar.

Je gaat alleen maar naar een executie.

3

NU WAS ELISABETH ZELF DE WERVELSTORM. ONDER haar ging Puck, haar paard, van draf over in galop, wild en vrij. Haar nachthemd plakte aan haar lichaam en haar haar deinde mee op het ritme van de bewegingen van het paard. Wég van zelfingenomen hertogen, van moeders die haar een maatje kleiner probeerden te maken, alsof ze haar ziel in een korset wilden rijgen. Ze zou niet inkrimpen, voor niemand.

Ze wist dat ze op een dag verliefd zou worden, en dat die liefde haar juist ruimte zou geven in plaats van haar in te perken. Ze had er gedichten over geschreven, waarvan haar favoriete regels diep in haar ziel stonden gegrift. Terwijl ze met Puck door de bossen galoppeerde en over kronkelende kreekjes sprong zei ze ze zachtjes op:

*In diepe, rotsachtige kloven
In baaien omwoekerd door ranken
Daar zoekt de ziel
Naar hem alleen*

Hem alleen. Elisabeth wist met haar hele hart dat ze zeker van haar zaak zou zijn als ze hem had gevonden. Haar ziel zou de kloof overbruggen en die van hem onmiddellijk herkennen. Ze wist dat het niet de pompeuze hertog was, en dus reed ze door. Weg, weg, wég! Wind, hagelbuien en storm. De heuvels in, waar de lage struiken, de golvende akkers en de spiegelgladde meren zich naar alle kanten uitstrekten.

Het enige wat ze wilde was dat ze Helene hier een keer mee naartoe kon nemen, om haar zichzelf terug te laten vinden. Ze zouden bessen kunnen plukken zodat de zoom van hun jurk nat zou worden van de dauw. 's Nachts naar de sterrenhemel staren. Leven, ademen en ophouden met proberen te zijn wie je niet bent. Niets was het waard jezelf kwijt te raken: niet de grillen van je moeder, zelfs niet de keizer. Dat had Elisabeth vorige week nog tegen haar zus gezegd toen Helene tijdens de etiquettelessen per ongeluk de vorken door elkaar had gehaald. 'Als hij niet van je houdt om wie je bent, dan verdient hij je niet.' Als je je de hele tijd keurig netjes moest gedragen en van elke vork moest weten hoe die heette, zou je dan niet stikken in het kleine doosje waarin ze je probeerden te proppen?

Trouwens, Elisabeth had de roddels wel gehoord. Er was een aanslag gepleegd op de keizer. Als ze eraan dacht dat deze verloving ook Helene in gevaar kon brengen voelde ze een steek door haar hart gaan.

Ze klemde haar handen strakker om de teugels en spoorde Puck aan harder te lopen. Ze was een wild meisje, ontembaar als een storm of een vuur. Ze zou nooit worden wat haar moeder wilde dat ze werd: een meisje zonder hoop, zonder dromen, zonder liefde. Op een dag zou ze haar grote liefde vinden, en samen zouden ze ontembaar zijn.

Vandaag was Puck de enige die dit begreep. Haar geliefde paard was de enige die haar echt kende, die wist wat het was om vrij te zijn. Ze voelde een golf van genegenheid voor haar paard,